

Advies

van de VREG van 15/06/2021

met betrekking tot het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de databank premies en de herziening van de administratieve geldboeten aangaande installatie-eisen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 21 mei 2021

Inleiding

De VREG ontving op 21 mei 2021 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om binnen een termijn van 30 dagen een advies te verlenen bij het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de databank premies en de herziening van de administratieve geldboeten aangaande installatie-eisen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 21 mei 2021 (hierna “Ontwerpdecreet”).

Dit Ontwerpdecreet bevat bepalingen rond diverse topics, waarvan enkel de volgende raken aan de taken en activiteiten van de VREG:

- Enkele wijzigingen aan de bepalingen rond de vermindering van de quotumverplichtingen van energie-intensieve bedrijven (art. 5-6)
- Een vrijstelling van de quotumplicht voor energieopslag (art. 5-6)
- Een uitbreiding van de categorieën van afnemers die aan “energiedelen” kunnen doen (art. 7)
- De opheffing van mogelijkheid om openbardienstverplichtingen op te leggen aan de netbeheerders inzake programma’s ter bevordering van elektrische voertuigen (art. 8)
- De ontwikkeling van een energiedataplatform (art. 13)

Bespreking

De VREG heeft volgende opmerkingen bij bovenstaande artikelen van het Ontwerpdecreet:

- In de artikelen 5, 1° en artikel 6, 1° tot en met 3°, worden enkele verduidelijkingen aangebracht aan de bepalingen rond de vermindering van de quotumverplichtingen van energie-intensieve bedrijven. Met name wordt verduidelijkt dat de quotumvermindering toegekend wordt op basis van de NACE-BEL RSZ-code (en dus niet de minder accurate NACE-BEL BTW-code) die op 31 december van het afnamejaar vermeld staat in het toegangsregister.

De VREG kan bevestigen dat de voorgestelde wijzigingen zijn huidige aanpak verankeren in het Energiedecreet, en hierdoor de rechtszekerheid doen toenemen.

- In artikel 5, 2° en artikel 6, 4° wordt een vrijstelling van de quotumverplichtingen groene stroom en warmtekrachtbesparing voorzien voor stationaire “stand-alone” energieopslagfaciliteiten die rechtstreeks op het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zijn aangesloten. Deze vrijstelling zal voor het eerst van toepassing zijn op de inleveringsperiode die eindigt op 31 maart 2023.

De meeste huidige opslagfaciliteiten dienen voor de opslag van lokale productie en hebben dus niet noodzakelijk impact van deze vrijstelling, aangezien er geen quotumplicht is op een directe lijn van productie naar opslag. Maar voor investeerders die elektriciteit van het net willen halen en opslaan is de vooropgestelde vrijstelling hoogstwaarschijnlijk noodzakelijk voor een positief business plan.

De VREG meent dat de energieopslagfaciliteiten die rechtstreeks aangesloten zijn op het transmissienet ook vermeld moeten worden in dit artikel. De quotumverplichtingen in artikel 7.1.10 en 7.1.11 van het Energiedecreet zijn immers ook van toepassing op de afnamepunten op het transmissienet in het Vlaamse Gewest.

- In artikel 7 wordt aan artikel 7.2.1 van het Energiedecreet een nieuwe categorie personen toegevoegd die aan energiedelen kan doen: de actieve afnemer tussen verschillende toegangspunten op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of een gesloten distributienet van elektriciteit waarvan hij titularis is, met betrekking tot de energie uit hernieuwbare energiebronnen die op één van deze toegangspunten wordt geproduceerd.

Deze uitbreiding heeft tot doel het energiedelen tussen bedrijfsvestigingen met en zonder decentrale productie mogelijk te maken, evenals het energiedelen tussen een hoofdverblijfplaats en een tweede verblijf. Het energiedelen leidt tot een vermindering van de component energieprijis (commodity) op de elektriciteitsfactuur. De vooropgestelde uitbreiding is logisch en nuttig.

De VREG stelt daarnaast vast dat in de memorie bij het Ontwerpdecreet wordt opgemerkt dat de toevoeging van energiedelen tussen verschillende toegangspunten waarvan men titularis is, waarin het Ontwerpdecreet voorziet, *“opportuniteiten [kan] bieden voor afnemers die bijvoorbeeld een PV-installatie wensen te plaatsen op hun buitenverblijf of een woning die zij verhuren”*. Het laatstvermelde voorbeeld valt echter niet binnen het toepassingsgebied van het energiedelen tussen verschillende toegangspunten, waarin het Ontwerpdecreet voorziet. Het Ontwerpdecreet vereist daarbij immers dat de verschillende toegangspunten, waartussen energie wordt gedeeld, dezelfde titularis hebben. In art. 1.1.3, punt 120° Energiedecreet wordt *“titularis van een toegangspunt”* gedefinieerd als: *“natuurlijke persoon of rechtspersoon die in het toegangsregister bekend staat als afnemer of producent op het toegangspunt in kwestie”*. In het geval van verschillende bedrijfsvestigingen, of een hoofdverblijfplaats en een tweede verblijf, zal dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon in principe afnemer (en dus titularis) zijn van de verschillende betrokken toegangspunten. Dat is daarentegen niet het geval bij huurwoningen. Het is niet de eigenaar-verhuurder die afnemer is op het toegangspunt van de huurwoning, wel is de huurder in dat geval de afnemer (en dus de titularis van het toegangspunt van de huurwoning). Met andere woorden, het energiedelen met een huurwoning (door de eigenaar van die huurwoning) wordt dus – anders dan het energiedelen tussen een hoofdverblijf en een tweede verblijf of het energiedelen tussen verschillende bedrijfsvestigingseenheden – niet gevat door de regeling voor energiedelen tussen verschillende toegangspunten, zoals momenteel voorzien in het Ontwerpdecreet. Zonder verder uitspraak te doen over de beleidsvraag of dit al dan niet wenselijk is, moet worden opgemerkt dat het toestaan van energiedelen met een huurwoning door de eigenaar van die huurwoning de vraag doet ontstaan naar de verhouding van dit recht van de eigenaar-verhuurder vs. het recht van de huurder om aan energiedelen te doen. De huurder in een huurwoning zal immers aan energiedelen kunnen doen voor zover deze zich bevindt in een gebouw (*cf.* art. 7.2.1, §1, tweede lid, 1° Energiedecreet) of voor zover deze vennoot of lid is van een energiegemeenschap (*cf.* art. 7.2.1, §1, tweede lid, 2° of 3° Energiedecreet).

De VREG merkt verder op dat er geen overgangsregeling voorzien is in het Ontwerpdecreet, dus deze uitbreiding van artikel 7.2.1. van het Energiedecreet zal in principe in werking treden 10 dagen na publicatie van het goedgekeurde Ontwerpdecreet

in het Belgisch Staatsblad. Artikel 7.2.1 van het Energiedecreet (zoals opgenomen in het decreet van 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU) is evenwel nog niet in werking getreden. De Vlaamse Regering moet de datum van inwerkingtreding nog bepalen (zie art. 7.2.1, §2, laatste lid Energiedecreet). De inwerkingtreding van beide bepalingen moet goed bekeken worden. Vanaf de inwerkingtreding van dit artikel 7.2.1. en de uitbreiding hiervan, zullen de netbeheerders ook klaar moeten zijn om de uitwisseling van de data te faciliteren die noodzakelijk is voor het energiedelen.

- Artikel 8 van het Ontwerpdecreet voorziet in de opheffing van het tweede lid van artikel 7.5.1. van het Energiedecreet. Dit lid stelde: *“De Vlaamse Regering kan, na advies van de VREG, de netbeheerders openbaardienstverplichtingen opleggen inzake programma's ter bevordering van elektrische voertuigen, met inbegrip van voertuigen met brandstofcellen, hybride voertuigen en voertuigen op aardgas.”*

De opheffing van deze bepaling is logisch: het is de rol van de netbeheerder om het gebruik van elektrische voertuigen te faciliteren, niet om deze te promoten.

Met de opheffing van het tweede lid van artikel 7.5.1. van het Energiedecreet wordt de decretale basis van de artikelen 6.4.2. tot en met 6.4.7 van het Energiebesluit opgeheven. Het is aangewezen om deze besluitsbepalingen ook op te heffen.

- In artikel 13 van het Ontwerpdecreet is de uitbouw van een energieplatform voorzien, met onder meer als doelstelling de monitoring en evaluatie van het Vlaams energie- en klimaatbeleid. De VREG is de creatie van een geïntegreerd Vlaams dataplatform, waar relevante energiedata openbaar, eenvoudig en snel ter beschikking staat voor beleidsdoeleinden op lokaal en gewestelijk niveau, zeer genegen¹ en is zeker bereid om data bij te dragen aan dit project, bijvoorbeeld onze data met betrekking tot energieprijzen, de herkomst van de geleverde elektriciteit...

Conclusie

Het Ontwerpdecreet bevat, wat de VREG betreft, nuttige en logische aanpassingen van het Energiedecreet. De VREG heeft enkel een aantal eerder wetstechnische opmerkingen, die hierboven in detail staan toegelicht.

¹ Zie <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/rapp-2019-04.pdf>, p. 6.